

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Agder Energi Vannkraft AS
Postboks 603 Lundsiden
4606 KRISTIANSAND S

Vår dato: 11.06.2014
Vår ref.: 201402832-6
Arkiv: 312 /022.Z
Deres dato: 20.05.2014
Deres ref.:

Saksbehandler:
Stein Wisthus Johansen

Agder Energi Vannkraft AS - Tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Laudal kraftverk i Mandalsvassdraget, Marnardal kommune

Vi viser til deres søknad av 20.05.2014 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Laudal kraftverk.

Søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Agder Energi Vannkraft AS:

«14. juni 2013 ble det ved kgl.res fastsatt nye manøvreringsbestemmelser for Laudal kraftverk i Marnardal kommune. Manøvreringsbestemmelsene ble fastsatt for en prøveperiode på 5 år.

Bakgrunn

Agder Energi Vannkraft (AEVK) vil i samarbeid med Norsk institutt for naturforskning (NINA) starte et FoU prosjekt kalt Miljødesign i Mandalsvassdraget som bl.a. skal utvikle faglig begrunnede forslag til miljødesignet minstevannføring forbi Laudal kraftstasjon. Det skal også utarbeides en helhetlig plan for gjennomføring av fysiske tiltak som øker lakseproduksjonen.

I forbindelse med byggingen av Laudal kraftverk ble det bygget 12 terskler på det 6 km lange restfeltet mellom Mannflåvatn og kraftverket på Laudal. Tersklene ble bygget hovedsakelig for å opprettholde et vannspeil i elveløpet. Senere undersøkelser har dokumentert at tersklene forsinker laksens oppvandring gjennom minstevannføringsfeltet samt demmer ned gyteområder og oppveksthabitat. AEVK har fått et klart råd fra NINA om å fjerne eller modifisere samtlige terskler. Modifisering av tersklene vil være positivt for laksebestanden uavhengig av fremtidige manøvreringsbestemmelser.

Som del av Miljødesign i Mandalsvassdraget har AEVK startet planleggingen av modifisering av tersklene ved Laudal. Modifisering av terskler krever tillatelse fra NVE. Det er hittil opprettet kontakt med berørte grunneiere og avholdt en befaring med NVE den 22.4 2014. Berørte

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

grunneiere ønsker å få synliggjort hvordan minstevannføringstrekket vil fortone seg etter modifisering av tersklene. Vi ønsker derfor å lage materiell som viser vanndekket areal etter modifisering. Denne type dokumentasjon er også nødvendige vedlegg for søknad om modifisering av tersklene.

Gjeldende manøvreringsbestemmelser for Laudal kraftverk fastsetter et tilsigstyrt slipp av minstevannføring fra dam Mannflåvatn i sommersesongen.

Ved vannføring på:

*8-12 m³/s skal alt vann slippes
12-30 m³/s skal det slippes 12 m³/s
30-50 m³/s skal det slippes 15 m³/s
50-80 m³/s skal det slippes 20 m³/s
> 80 m³/s skal det slippes 25 m³/s*

I sommersesongen er det også bestemmelser om en 6 timers stans av kraftverket i helgene.

Søknad

For å beregne vannlinje ved ulike vannføringer etter modifisering er det nødvendig å måle opp vannlinjen ved ulike vannføringer med intakte terskler. En oppmåling må skje ved 6 m³/s vannføring, andre oppmålinger kan skje ved høyere vannføringer. Forskningsinstituttet SINTEF vil stå for oppmålingene og rapportering.

AEVK håper å kunne ha god fremdrift i arbeidet og ønsker å gjennomføre oppmålingene så snart som mulig. Oppmålingene på 6 m³/s kan ta opptil to døgn og det er nødvendig å redusere vannslippet fra dam Mannflåvatn mens arbeidene pågår. Arbeidet vil ikke berøre kravet om 6 timers stans av kraftverket i helgene.

AEVK søker herved om tillatelse til å redusere vannslippet fra dam Mannflåvatn til 6 m³/s i opptil to døgn i løpet av perioden juni til august 2014.

Konsekvenser

Nedtapping vil skje med gradvis reduksjon for å unngå stranding av fisk. Et slipp av 6 m³/s vannføring er lik minstevannføringskravet i vintersesongen og kun 2 m³/s mindre enn minimumsslipppet i sommersesongen. Da reduksjonen i vannføring er relativt liten og perioden er kort vil dette etter AEVK sitt syn ikke ha negative konsekvenser for laksebestanden i vassdraget. Arbeidet anses heller ikke å ha negative virkninger for landbruk, vannforsyning, erosjon, fiske eller friluftsliv.»

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Marnardal kommune uttaler i e-post av 03.06.2014:

«Marnardal kommune kan ikke se at en så begrenset reduksjon i vannslipp som omsøkt får konsekvenser for allmenne interesser, og har ingen motforestillinger mot tiltaket.»

Fylkesmannen i Vest-Agder uttaler i e-post av 05.06.2014:

«Så lenge vannføringen trappes gradvis ned slik at fisk ikke strander, antar vi at tiltaket har så begrenset omfang at det ikke vil ha noen negative konsekvenser for fisk eller annet dyreliv.»

Mandalselva Elveeigarlag uttaler i e-post av 06.06.2014:

«Mandalselva Elveeigarlag behandlet høringssak om avvik fra manøvreringsreglement for Laudal kraftverk i styremøte 3. juni. Bakgrunn for søknad om å senke vannstanden ned mot 6 m³/s mellom Mannflåvann - utløp Laudal kraftverk i to dager er å oppnå best mulig målinger av elvebunn på strekningen. ME mener at disse oppmålingene vil kunne medvirke til at beslutningsgrunnlaget for gjennomføring av tiltak på strekningen vil bli styrket og bedre. For ME er det derfor greit at AE får tillatelse til å senke vannføringen ned til 6 m³/s på strekningen Mannflåvann-utløp Laudal kraftverk i forbindelse med disse utredningene.

Mandalselva Elveeigarlag ønsker beskjed litt i forkant av senkingen av vannføringen for å kunne varsle fiskere og grunneiere om det forestående på våre nettsider.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid, samt naturfaglige undersøkelser. Tiltaket faller etter vårt syn inn under formålet om naturfaglige undersøkelser, da det i dette tilfellet er snakk om nødvendig arbeid i forhold til det å kunne oppnå miljøforbedrende tiltak for anadrom fisk i et regulert vassdrag.

AEVK opplyser om at de vil starte et FoU prosjekt, Miljødesign i Mandalsvassdraget, i samarbeid med NINA, som bl.a. skal utvikle faglig begrunnede forslag til miljødesignet minstevannføring forbi Laudal kraftstasjon. Som en viktig del av dette prosjektet er det nødvendig å få målt inn nøyaktige vannlinjer på terskelbassengstrekningen mellom Mannflåvatn og utløp Laudal kraftverk med dagens terskler slik de nå fremstår ved en vannføring på 6 m³/s. Denne vannføringen tilsvarer dagens minstevannføring i vinterperioden og er 2 m³/s lavere enn minimumsslippet i sommerperioden, gitt i reglement ved kgl. res. av 14. juni 2013. AEVK søker om å få redusere vannslippet fra Mannflåvatn ned til 6 m³/s i en periode på opptil to døgn i løpet av perioden juni til august 2014 slik at målingene kan gjennomføres. Målinger på større vannføringer kan gjøres uten å fravike reglementet.

NVE har hatt søknaden på en kort høring. Ingen av høringsinstansene hadde noen motforestillinger mot at tiltaket ble gjennomført i forhold til eventuelle negative konsekvenser på fisk eller andre allmenne interesser. Tilbakemeldingen var snarere at dette må sees på som et tiltak av begrenset omfang og at det var nyttig å få gjennomført dette med tanke på å få et bedre datagrunnlag i forhold til det å kunne gjøre de rette tiltak for anadrom fisk på den aktuelle strekningen i tiden fremover.

NVE er av den oppfatning at det omsøkte tiltaket med en reduksjon i minstevannføringen ned til 6 m³/s for en kortere periode neppe vil ha noen negative effekter på fisken på strekningen og at det er snakk om et svært begrenset avvik fra reglementet. Det har nylig blitt en oppjustering av minstevannføringen på den aktuelle strekningen i forbindelse med nytt reglement vedtatt i juni 2013. Det nye reglementet har virket i en så vidt kort periode at det omsøkte avviket vurderes til ikke å ha noen negative virkninger for den eventuelt nyetablerte biologiske tilstanden på minstevannstrekningen.

NVE mener det bør settes noen vilkår i forbindelse med tiltaket. NVE mener gjennomføringen av tiltaket må legges til en periode hvor det er naturlig lite tilsig til Mannflåvatn. Fylkesmannen minner om at vannføringen må trappes gradvis ned for å unngå stranding av fisk. Elveeigarlaget ønsker at tiltaket må varsles en tid i forkant slik at fiskere og grunneiere er forberedt. Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at en midlertidig reduksjon av minstevannføringen er til skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Agder Energi Vannkraft AS kan redusere vannslippet fra Mannflåvatn ned til 6 m³/s over en periode på inntil 2 døgn i perioden juni til august 2014.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Gjennomføringen av tiltaket må legges til en periode hvor det er naturlig lite tilsig til Mannflåvatn.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannføringen i det tidsrommet avviket foregår.
- Perioden med redusert vannføring må gjøres så kort som mulig. Slipp av pålagt minstevannføring skal skje så raskt som mulig etter at oppmålingene er avsluttet.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at Agder Energi Vannkraft AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket og at fiskere og grunneiere varsles i god tid.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi: Marnardal kommune
 Fylkesmannen i Vest-Agder
 Mandalselva Elveeigarlag

